

A Hableány hajó kiemelésével kapcsolatos vízügyi szakmai feladatok **Szilágyi Attila KDVVIZIG Igazgató**

2019. május 29-én 21⁰⁵-kor a Hableányba a Margit-hídnál hátulról belefutott a Viking Sigyn nevű hotelhajó és felborította. A Hableány 7 mp alatt elsüllyedt, fedélzetén 35 fővel, melyből a 2 fős személyzet magyar állampolgár, míg a 33 fő utas dél-koreai állampolgár volt, mely azonnal nemzetközi jelleget is adott a katasztrófának. A mentést a helyszínen haladéktalanul megkezdték, melynek eredményeként 7 utast kimentettek a Dunából. Sajnos Rajtuk kívül az első éjszakán 7 utast már csak holtan tudtak kiemelni a vízből. Az eltűnt 21 fő keresése a hatóság felé történt bejelentés elmaradása miatt csak 20 perc múlva kezdődhetett el nagyobb erőkkel.

A Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóságra (továbbiakban: KDVVIZIG) már aznap este megkezdte a védekezési feladatokban való részvételt. Annak ellenére, hogy az Igazgatóság ügyeleti rendszere nem ilyen esetekre van felkészítve, a KDVVIZIG felé érkező – nem hivatalos - értesítések után már 45 perccel a helyszínen tartózkodtunk a mentési munkák segítése érdekében. A Kitűző III-as hajónk éjjelre a helyszínre érkezett az elsüllyedt hajóroncs és a túlélők keresése céljából.

Azonnali figyelőszolgálatot rendeltünk el, első lépcsőben a Kvassay zsilip környezetében, majd a III. fokú készültség elrendelése után a Duna egész magyarországi szakaszára, kezdetben 3, majd kibővíve 4 vízügyi igazgatóság bevonásával (Budapest, Székesfehérvár, Baja, Pécs).

Az éjszakai megfigyelés hatékonyságának növelése érdekében térvilágítást építettünk 4 szelvényben.

A védekezési munkák irányítását első lépcsőben az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság kezdte el, május 30-án délutántól, azonban a Terrorelhárítási Központ (TKK) vette át az irányítást a Margit-szigeten felállított irányítási központban.

Az operatív törzs munkájának segítésére és a vízügyi összekötő feladatok ellátására a KDVVIZIG részéről 2 fő került delegálásra. Első lépcsőben megfelelő szakértők keresését kellett elvégezni, így került bevonásra a mentési munkálatokba hajózási, valamint hídépítési és roncskiemelési szakértő (Vasanits László, Orosz Károly, Kállai Zoltán).

A kiemelési munkálatokba bevonásra került a Kitűző III, – annak meghibásodása után a Kitűző IV., - a Kitűző V., valamint a Jégtörő I. hajó is, feladataik között szerepelt például a vízsebesség és mederfenékmérés, az uszadékeltávolítás, szállítási munkák, pontonmozgatás, hajóút kitűzési jelek készítése, elhelyezése.

Kirendelésre került a Vízrajzi mérőcsoport is, mely a híd és az elsüllyedt hajóroncs környezetében lévő áramlási viszonyok mérése mellett vízszintrögzítést és vízhozamméréseket is végrehajtott. A méréseknél a Nemzeti Közszolgálati Egyetem legújabb beszerzésű ADCP műszerét (RiverPro1200 MHz) használtuk, a feldolgozást Sziebert János (Országos Vízügyi Főigazgatóság) végezte. Az időközben csatlakozó dél-koreai mentőcsapat a magyar szakértőkkel együtt különösen nagyra értékelte ezt a munkát, merüléseknél meghatározó volt az ágazat által készített anyagok, különösen a mélység, sebesség és áramlási viszonyok segítették a búvárok munkáját. Az Országos Vízjelző Szolgálat: órás lépésközü dunai előrejelzéseket készített naponta kétszer, majd 12 napos, hosszú távú előrejelzéseket szintén naponta kétszer. Ez nagyban hozzájárult a roncs kiemelési időpontjának tervezéséhez, a Clark Ádám uszódaru helyszínre való érkezéséhez.

A KDVVIZIG javaslatára multibeam eszköz bevetésére is sor került, melynek segítségével készültek az első olyan használható felvételek a hajóroncsról, melyre az egész mentési munka alapozódott. (0 cm-es látótávolság, közel 10 m-es mélység és 3 m/s-os vízsebesség)

A mentésben résztvevő hajók, pontonok, daruk, uszályok rögzítéshez a KDVVIZIG telephelyén horgonygyártást (alaplapp, szár, tartókarika, csap, kapa, oldalmerevítő),

horgonykötélgyártást, kitűzési jelek gyártását végeztük, melyeket ki is helyeztünk igény szerint a helyszínen tartózkodó kitűző hajók segítségével.

A Vízügyi Tudományos Tanács rendkívüli ülésére a különböző dunai vízállások feltételezésével (Bp. Vigadó téri vm 300, 400, illetve 450 cm) kétdimenziós modellkísérleteket végeztünk, a maximális vízsebességek, áramlási viszonyok és egyéb paraméterek determinálásához. A Tudományos Tanács ezek figyelembevételével tett javaslatot a roncs megközelítésére, a bűvármunka biztosításra, az emelő sodronyok hajó alatti átvezetésére.

A viszonylag magas dunai vízállások miatt a Clark Ádám úszódaru leérkezéséhez elvégeztük a hídszelvények felmérését és a vízálláselőrejelzések figyelembevételével javaslatot tettünk a daru helyszínre való érkezésére. A Margit-híd szelvényében még külön mederfelmérést is végeztünk az áramlási viszonyok pontosítása érdekében.

A kiemelés előtt felkészültünk a hajóban lévő ~1600 liter gázolaj esetleges semlegesítésére, kötéllel megerősített sanolhurkák felszerelésével a Kitűző hajókra, valamint a TS40-es bárka peremére felszerelt 100 m hosszú sanolhurka rögzítéséhez. Ezt a tevékenységet a kiemelt médiaérdeklődés miatt mindenki élőben is nézhette. (Az olajszennyeződés elleni védekezési munkák tervezésben, a rendelkezésre álló sanol biztosításban a győri vízügyi igazgatóság adott segítséget.)

13 nap heroikus küzdelem után június 11-én a Hableány roncsát a felszínre emelték, majd kiemelés után a TS40-es bárkán a csepeli Szabadkikötőbe szállították. A kiemelés ideje alatt újabb holttesteket sikerült megtalálni, azonban még 3 dél-koreai állampolgárt továbbra is keresünk.

Magyarország legnagyobb polgári dunai balesetének mentési munkáiban minden olyan szervezet részt vett – akár hivatalos, akár civil -, aki valamit is hozzá tudott tenni a mentéshez. Külföldi szakértők is segítettek a mentési munkákat a már említett dél-koreai mentőcsapaton kívül, osztrák és cseh szakemberek is részt vettek. A vízügyi ágazatból 144 fő vett részt a védekezési feladatokban. A KDVVIZIG feladatai közé tartozott még a hajóroncsból kiszivárgott olaj mentesítése, valamint a Belügyminisztériumban július 19-én tartott emlékülésre a harangállvány elkészítése.

A vízügyi ágazat munkáját Belügyminiszter úr a legmagasabbak között értékeltte, mivel Láng István Főigazgató úr a "Rendkívüli helytállásért érdemjel arany fokozata" kitüntetést vehette át ezen a rendezvényen.